

(ตำนาน)

ระเบียบกรมป่าไม้

ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ตกเป็นของแผ่นดิน

พ.ศ. 2540

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7 มาตรา 32 มาตรา 43 มาตรา 58 มาตรา 61 มาตรา 66 และมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 อธิบดีกรมป่าไม้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ตกเป็นของแผ่นดิน พ.ศ. 2540”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2540 เป็นต้นไป

ข้อ 3 บรรดา กฎ ข้อบังคับ คำสั่ง และระเบียบอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ให้อธิบดีกรมป่าไม้เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด 1

สัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ตกเป็นของแผ่นดิน เนื่องจากบุคคลล่าด้วยความจำเป็น

ข้อ 5 เมื่อได้รับแจ้งเหตุการล่าสัตว์ป่าด้วยความจำเป็นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและสภาพของสัตว์ป่าที่ถูกล่า แล้วดำเนินการดังนี้

5.1 ในกรณีเป็นสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง

(1) ถ้ายังมีชีวิตอยู่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำส่งหน่วยงานของส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่าที่ใกล้เคียงเพื่อทำการรักษา และเมื่อสัตว์ป่านั้นหายจากบาดเจ็บแล้วให้ปล่อยกลับคืนป่า โดยใช้หลักเกณฑ์ ตามข้อ 13 โดยอนุโลม

(2) ถ้าตายให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำซากของสัตว์ป่านั้นเก็บรักษาไว้ที่หน่วยงานของส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่าที่ใกล้เคียง แต่ถ้าไม่สามารถเก็บรักษาไว้ได้ให้ขออนุมัติผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า ป่าไม้เขต หรือป่าไม้จังหวัดแห่งท้องที่ เพื่อดำเนินการทำลายตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ 7 (2) วรรคสอง

5.2 ในกรณีมิใช่สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง

- (1) ถ้ายังมีชีวิตอยู่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติตามข้อ 5.1 (1)
- (2) ถ้าตายให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาดำเนินการกับซากของสัตว์ป่าดังกล่าวตามควรแก่กรณี แต่ห้ามมิให้จำหน่าย ขาย โอน

ข้อ 6 เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ 5 แล้วให้รายงานอธิบดีกรมป่าไม้ทราบโดยมิชักช้า

หมวด 2

สัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ตกเป็นของแผ่นดิน เนื่องจากเหตุอื่น

ข้อ 7 สัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าที่ตกเป็นของแผ่นดินให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่าพิจารณาสั่งให้สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่า หรือหน่วยงานในสังกัดส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่าแล้วแต่กรณีดูแลรักษาแล้วรายงานอธิบดีกรมป่าไม้ทราบ

(2) ในกรณีซากของสัตว์ป่าสงวนหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าหรือรังของสัตว์ป่าดังกล่าว ให้ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่าพิจารณาสั่งให้ฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่า ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า หรือหน่วยงานในสังกัดส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่าแล้วแต่กรณีดูแลรักษา แล้วรายงานอธิบดีกรมป่าไม้ทราบ

ในกรณีไม่สามารถเก็บรักษาไว้ได้ให้ขออนุมัติผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่าเพื่อทำลาย โดยตั้งคณะกรรมการไม่น้อยกว่า 3 คน และคณะกรรมการอย่างน้อย 1 คน ต้องเป็นข้าราชการเพื่อควบคุมการทำลายแล้วรายงานอธิบดีกรมป่าไม้ทราบ

(3) ในกรณีสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว ซึ่งเป็นชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา 17 ให้ดำเนินการตาม (1) หรือ (2) โดยอนุโลม หรือขายตามข้อ 8 ก็ได้ แล้วรายงานอธิบดีกรมป่าไม้ทราบ

สัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าตาม (1) (2) และ (3) อธิบดีกรมป่าไม้จะสั่งให้เก็บเอาไว้ใช้ในราชการ ปลดปล่อย ทำลาย หรือจัดการตามสมควรด้วยวิธีการใดก็ได้

ข้อ 8 วิธีการดำเนินการขายสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าให้ขายโดยวิธีขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีประกวดราคาให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ให้อธิบดีกรมป่าไม้หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายแต่งตั้งข้าราชการเป็นคณะกรรมการประกอบด้วย ประธานกรรมการซึ่งจะต้องดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า ระดับ 5 และกรรมการอีกอย่างน้อยสองคนให้มีเลขานุการคนหนึ่ง หรือจะแต่งตั้งกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นเลขานุการด้วยก็ได้

(2) ต้องประกาศล่วงหน้าก่อนวันขายไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ในประกาศให้ระบุชนิด จำนวน เครื่องหมาย เพศ สถานที่เก็บรักษา วัน เวลา สถานที่ขาย หลักประกันของ

(3) ให้ขายที่ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า สำนักงานป่าไม้เขต สำนักงานป่าไม้จังหวัด หรือที่อื่นใดตามที่ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการเห็นสมควร

(4) เมื่อคณะกรรมการเห็นว่าราคาซึ่งมีผู้เสนอสูงสุดนั้นยังไม่เพียงพอ กับราคาขั้นต่ำที่คณะกรรมการกำหนด ให้คณะกรรมการถอนทรัพย์สินนั้นจากการขายแล้วดำเนินการขายใหม่

(5) ผู้ซื้อได้ต้องชำระราคาทั้งหมดในวันขาย ถ้าไม่อาจชำระราคาทั้งหมดได้ให้ชำระไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้าของราคาที่ขายและทำสัญญาไว้เป็นหลักฐาน

โดยกำหนดให้ชำระราคาส่วนที่เหลือพร้อมรับของภายในสิบห้าวันนับแต่วันทำสัญญา และให้ผู้ซื้อเสียค่าใช้จ่ายนั้นแต่วันซื้อได้จนถึงวันมารับ

ข้อ 9 การรับเงินค่าขายตามข้อ 8 ให้ออกใบเสร็จรับเงินตามแบบ กปม.37 พร้อมบัญชีรายละเอียดสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่าหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า ซึ่งถูกขายนั้น

ข้อ 10 ให้ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่าเป็นผู้จัดทำเครื่องหมาย และรายการบัญชีเพื่อแสดงว่าสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่านั้นตกเป็นของแผ่นดิน เว้นแต่สัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่านั้นได้ทำเครื่องหมายไว้ก่อนแล้วตกเป็นของแผ่นดินก็ให้ทำรายการบัญชีไว้ประการเดียว แล้วรายงานอธิบดีกรมป่าไม้ทราบ

ข้อ 11 ในกรณีสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่า ดังกล่าวได้ถูกขาย เครื่องหมายประจำตัวสัตว์ป่า ซากของสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าวไม่จำเป็นต้องเปลี่ยน แต่ให้จดแจ้งไว้ในรายการบัญชีเป็นหลักฐานว่าได้ขายไปแล้วก็ได้

ข้อ 12 ในกรณีสัตว์ป่าซึ่งตกเป็นของแผ่นดินตายลงให้ผู้มีหน้าที่ดูแลรักษา จัดการศพหรือโดยวิธีอื่นใดเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ และจัดทำเครื่องหมายซากของสัตว์ป่าเหล่านั้นไว้ หากซากของสัตว์ป่าไม่อยู่ในสภาพที่สามารถดำเนินการตามวิธีข้างต้นได้ หรือไม่มีเจ้าหน้าที่ที่สามารถดำเนินการได้ หรือขาดอุปกรณ์ หรือขาดงบประมาณ ก็ให้จัดการทำลายตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ 7 (2) วรรคสอง

ข้อ 13 การปล่อยสัตว์ป่าซึ่งตกเป็นของแผ่นดินกลับคืนป่าต้องได้รับอนุมัติจากผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่าก่อน และให้ผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาปฏิบัติดังนี้

- (1) พื้นที่ที่นำสัตว์ป่าไปปล่อยจะต้องเป็นถิ่นกำเนิดอยู่อาศัย และหากินของสัตว์ป่า ชนิดนั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม
- (2) สัตว์ป่าที่จะปล่อยต้องได้รับการฝึกให้สามารถดำรงชีพตามธรรมชาติในป่าได้
- (3) สัตว์ป่าที่จะปล่อยต้องได้รับการตรวจสอบสุขภาพว่าปลอดโรค มีสุขภาพสมบูรณ์พร้อมที่จะปล่อย

(4) สัตว์ป่าที่จะปล่อยต้องได้รับการตรวจสอบว่าเป็นชนิดพันธุ์
ที่แท้จริง (*Apigenuine spp.*)

ข้อ 14 ห้ามมิให้ปล่อยสัตว์ป่าชนิดที่ไม่มีถิ่นกำเนิดหรืออยู่อาศัยและหากิน
ในประเทศไทยกลับคืนป่าโดยเด็ดขาด

ประกาศ ณ วันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2540

(ลงนาม) สติต สวินทร

(นายสติตย์ สวินทร)

อธิบดีกรมป่าไม้